

РЕШЕНИЕ

№ 3884

гр. София, 04.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 178 СЪСТАВ, в публично заседание на четвърти декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Г.СТ.Т.

при участието на секретаря СВ.В.О.

като разглежда докладваното от Г.СТ.Т. Гражданско дело № 20221110131415 по описа за 2022 година

Предявени са кумулативно обективно съединени установителни иски по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК с правно основание вр. чл. 240, ал. 1 и 2, вр. чл. 79 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 6 ЗПФУР и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за признаване за установено съществуването на парични задължения в размер на сумите, както следва: 1333,34 лв., представляваща главница по договор за потребителски кредит „Екстра“ № ***** от 09.03.2020 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК – 23.08.2021 г. до окончателното плащане; 192 лв., представляваща договорна лихва за периода от 09.07.2020 до 09.04.2021 г., както и 156,18 лв., представляваща мораторна лихва за периода от 10.07.2020 г. до 17.08.2021 г., за които суми по ч. гр. дело № 56724/2021 г. по описа на СРС, 178 състав, е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК от 03.11.2021 г.

Ищецът „К.И.“ АД твърди, че между него и ответника А. Г. Г. е сключен договор за потребителски кредит „Екстра“ № ***** от 09.03.2020 г. по реда на чл. 6 ЗПФУР, като за него кредитополучателят е кандидатствал чрез сайта на дружеството, предоставяйки личните си данни чрез попълване на регистрационната форма на кандидатстване, след което е потвърдил самоличността си, както и истинността на предоставените от него данни в телефонен разговор. Поддържа, че след обработване на данните и одобрение на кандидата за финансова услуга, на посочената от кредитополучателя електронна поща му е изпратен електронен формат на договора за кредит от разстояние, който той е потвърдил с избиране на изпратения му линк, след което отпуснатата му заемна сума в размер на 1600 лв. му е заплатена на каса на „И“ АД срещу представяне от негова страна на документ за самоличност. Посочва, че заемът следвало да бъде върнат на 12 ежемесячни вноски, вносими в периода 09.04.2020 г. – 09.03.2021 г., респективно, че падежът на задължението на кредитополучателя за връщане на заетата сума бил

09.03.2021 г. Поддържа, че освен главницата, ответникът дължи и уговорената между страните по договора възнаградителна лихва, която е фиксирана в договора и е в размер на 36,00 % и годишен процент на разходите в размер на 49,70 %. Поддържа, че общият размер на задължението по процесното заемно правоотношение бил 2982,40 лева. Посочва, че по кредита с падеж 09.04.2020 г. от страна на длъжника е осъществено плащане сао на дължимите лихва и такса „Гарант“ по месечната вноска, поради което на основание т. 5 от договора крайният срок на издължаване на кредита е бил удължен с един месец и новия падеж на вноската е станал 09.05.2020 г., а крайният срок за погасване на кредита е бил удължен до 09.04.2021 г. След посочените действия ответникът е заплатил изцяло вноските с падеж, съответно 09.05.2020 г. и 09.06.2020 г. Подчертава, че съгласно трайната съдебна практика извършените частични плащания имат характер на извънсъдебно признание на неизгодния за ответника факт, че процесното правоотношение е породило правно действие. Поддържа, че към датата на депозиране на исковата молба в съда, ответникът дължи в полза на ищцовото дружество сумата от 1333,34 лева, представляваща дължима главница по договор за потребителски кредит "Екстра" № *****/09.03.2020 г., сключен между "К.И." ООД, ЕИК *****/понастоящем К.И. АД, ЕИК *****, след извършено преобразуване, чрез промяна на правната форма на дружеството/, в качеството на заемодател и А. Г., в качеството на заемател, договорна лихва в размер на 192,00 лева за периода от 09.07.2020 г. до 09.04.2021 г., както и лихва за забава в размер на 156,18 лева за периода 10.07.2020 г. – 17.08.2021 г. Предвид гореизложеното, моли, за постановяване на решение, с което да бъде признато за установено, че ответникът дължи на ищеца горепосочените суми. Претендират се разноси в исковото и заповедното производство.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК ответникът А. Г. Г. не е подал отговор на исковата молба.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа страна:

От заповед № БНБ-*****/21.02.2020 г. на подуправителя на БНБ, изменяща заповед № РД-*****/03.10.2012 г., се установява, че „К.И.“ АД е вписано като финансова институция в регистъра по чл. 3, ал. 2 ЗКИ.

От договор за потребителски кредит „Екстра“ № ***** от 09.03.2020 г. и Приложение № 1 към него се установява, че на посочената в тях дата – 09.03.2020 г. е сключен договор за потребителски кредит, по силата на който „К.И.“ ООД, в качеството на кредитодател, се е задължил да предостави на А. Г. Г., в качеството на кредитополучател, кредит в размер на 1600 лв. за задоволяване на текущи потребителски нужди, срещу поемане от негова страна на насрещно задължение за връщане на същия в срок от 12 месеца считано от датата на подписване на договора или с краен срок за изпълнение – 09.03.2021 г., заедно с договорна лихва в общ размер на 230,40 лв., с фиксиран годишен лихвен процент в размер на 36 %, при годишен процент на разходите от 49,7 %, както и такса „Гарант“ в общ размер на 1152 лв., при което общият размер на всички плащания възлиза на сумата от 2982,40 лв., която следва да се изплаща посредством 12 броя месечни погасителни вноски

всяка в размер от по 248,53 лв. /с изключение на последната, която е в размер на 248,57 лв./, дължими до 9-то число на съответния месец. В клаузата на чл. 4, вр. чл. 4.1 от договора е предвидено, че кредитодателят поема задължение да ангажира дружество-гарант за гарантиране връщане на вноските по кредита срещу заплащането от страна на кредитополучателя на такса „Гарант“ в общ размер на 1152 лв., разсрочена на 12 вноски от по 96 лв. всяка, представляващи част от общата месечна вноска по договора за кредит.

Като писмено доказателство по делото са представени и приети общи условия на „К.И.“ ООД, приложими към договорите за предоставяне на потребителски кредит, като от клаузата на чл. 4.1 от Раздел IV от същите следва, че кандидатът избира вида, сумата и периода на кредита, информирайки се за размера на дължимите от него лихви чрез обявената на сайта на кредитодателя информация и чрез приложената в него регистрационна форма, след което изпраща заявка за избрания вид услуга. Установено е в клаузата на чл. 4.2, че кандидатът попълва публикуваната форма за кандидатстване като въвежда в нея личните си данни – имена, ЕГН, адрес, лична карта, месторабота, мобилен телефонен номер, актуален e-mail, които е длъжен да актуализира. Съгласно чл. 4.8. кандидатът потвърждава заявката си чрез активиране на предоставения му линк. Предвидено е още, че в срок от 30 минути от приемане на заявката същият следва да получи електронно писмо на посочената от него електронна поща, с което да бъде уведомен дали е одобрен за отпускане на кредит за сумата и условията, за които е кандидатствал, и което трябва да съдържа линк към договор за потребителски кредит, с който кандидатът да се запознае и да го потвърди. В чл. 4.10 се изяснява, че след потвърждаването на посочения договор между кандидата и „К.И.“ ООД договорът за потребителски кредит се счита за сключен. В чл. 4.11 се предвижда, че с потвърждаването на изпратения договор кредитополучателят изразява желание за незабавното превеждане на сумата по кредита по банковата му сметка или получаването ѝ в брой, съобразно посочения от него начин при попълване на регистрационната форма. Съгласно клаузата на чл. 4.12 от общите условия кредитополучателят трябва да потвърди сключването на договора в срок до 48 часа от получаване на линка към индивидуалния договор. В чл. 7.1.1 е предвидено, че кредитодателят следва да предостави на кредитополучателя заемната сума в рамките на 1 работен ден от одобрението и потвърждаването му, с паричен превод чрез системата на ерау, по банкова сметка на кредитополучателя или на каса в офис на „К.И.“ ООД.

Представена е разписка за извършено плащане № 2000000206427475/09.03.2020 г., удостоверяваща нареден от страна на „К.И.“ ООД в полза на Г. паричен превод в размер на 1600 лв., с посочено основание за това: „договор № ***** от 09.03.2020 г.“

В този смисъл е и представената по делото разписка №0700010588364036/09.03.2020 г. за извършено плащане, от която се установява, че одобрената по процесния договор за кредит сума в размер на 1600 лв. е изтеглена от Г. на каса на „И“ АД 09.03.2020 г. срещу представена лична карта. Усвояването на посочената сума от ответника Г. е потвърдено със саморъчния подпис на ответника, поставен на разписката, представена от „И“ АД.

От изслушаното и прието по делото без оспорване от страните заключение на вещото лице по съдебносчетоводната експертиза се установява, че в счетоводството на „К.И.“ АД са постъпили и са отразени три плащания по процесния договор за потребителски кредит „Екстра“ № *****/09.03.2020 г. – на 15.04.2020 г. – 57,60 лева, на 01.06.2020 г. – 249,91 лв., и на 04.09.2020 г. – 253,75 лв., като общият размер на неплатените суми е, както следва: 1333,34 лв. – главница, 192 лв. – договорна лихва за периода от 09.07.2020 г. до 09.04.2021 г., 960 лв. – такса „Гарант“ и 140,82 лв. – лихва за забава за периода от 10.07.2020 г. до 17.08.2021 г.

Изследвайки представените по делото разписки за извършено плащане от 09.03.2020 г., експертът е достигнал до извод, че сумата по предоставения кредит в размер на 1600 лв. е изтеглена от ответника на каса на „И“ АД.

Заключението по съдебносчетоводната експертиза е обективно изготвено от специалист в съответната област и отговаря на всички поставени задачи, поради което съдът го кредитира.

При така приетата за установена фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

По искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 240, ал. 1 и 2 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Основателността на исковете се обуславя от установяване от ищеца наличието на следните предпоставки: валидно облигационно правоотношение между него и ответника по силата на договор за потребителски кредит „Екстра“ № *****/09.03.2020 г., в т. ч. и надлежното изпълнение на процедурата за сключване на договора в твърдяната форма; изпълнение на задължението си за предоставяне на заемната сума, предмет на договора, в полза на ответника; валидно постигната уговорка за връщане на кредита с надбавка лихва; договореност за учредяване на гаранция и предоставянето на такава; настъпване на изискуемостта на вземанията; изпадане на ответника в забава; размера на претендираните суми.

В случая, ищецът „К.И.“ АД претендира установяване съществуването в негова полза на вземания срещу ответника Г., произтичащи от договор за предоставяне на финансови услуги от разстояние.

Съгласно разпоредбата на чл. 6 ЗПФУР такъв е всеки договор, сключен между доставчик и потребител като част от система за предоставяне на финансови услуги от разстояние, организирана от доставчика, при която от отправянето на предложението до сключването на договора страните използват изключително средства за комуникация от разстояние - едно или повече.

Съгласно дефинитивната разпоредба на § 1, т. 2 от ДР на ЗПФУР, „средство за комуникация от разстояние“ е всяко средство, което може да се използва за предоставяне на услуги от разстояние, без да е налице едновременно физическо присъствие на доставчика и потребителя, като несъмнено използването на електронни формуляри в интернет, провеждането на разговори по телефон и изпращането на писма по имейл представляват средства за комуникация от разстояние.

Предвид изложените от ищеца фактически твърдения за начина на сключване на процесния договор, съдът намира, че правоотношението между

страните попада в приложното поле на посочения нормативен акт. Съгласно разпоредбата на чл. 18 ЗПФУР, при договори за предоставяне на финансови услуги от разстояние доставчикът е длъжен да докаже, че е изпълнил задълженията си за предоставяне на информацията по чл. 8 от закона на потребителя, както и, че е получил съгласието на последния за сключване на договора (ал. 1, т. 1 и т. 3), като за доказване на посочените обстоятелства се прилага чл. 293 от Търговския закон, а в случаите на електронни изявления – Закона за електронния документ и електронния подпис /в действащата редакция/.

В конкретния случай кореспонденцията между кредитодателя и кредитополучателя е била изключително по електронен път, поради което приложение към същата намират нормите на ЗЕДЕП /сега Закон за електронния документ и електронните удостоверителни знаци/. Съгласно чл. 3, ал. 1 на ЗЕДЕП, в редакцията му към 22.11.2017 г., електронен документ е електронно изявление, записано върху магнитен, оптичен или друг носител, който дава възможност да бъде възпроизведено.

С оглед разпоредбите на чл. 13, ал. 3 и ал. 4 ЗЕДЕП съдът достига до извод, че законът придава значението на подписан документ само на този електронен документ, към който е добавен квалифициран електронен подпис, допускайки страните да се съгласят в отношенията помежду си да придадат на обикновения електронен подпис стойността на саморъчен.

Същевременно съгласно чл. 13, ал. 1 ЗЕДЕП електронен подпис е всяка информация в електронна форма, добавена или логически свързана с електронното изявление, за установяване на неговото авторство. Доказателствената сила на така създадения електронен документ е такава, каквото законът признава на подписания писмен документ.

Ако се касае за частен документ, той се ползва с такава сила само за авторството на изявлението – арг. чл. 180 ГПК, а ако изявлението съставлява признание на неблагоприятни за автора обстоятелства, то това увеличава доказателствената стойност на документа, без да му придава материална доказателствена сила, каквато имат само подписаните официални документи – чл. 179, ал. 1 ГПК.

Наред с това съдебната практика /в т. ч. Определение № 169 от 06.04.2017 г. по ч. т. дело № 672/2017 г., I т.о., ВКС/ приема, че електронното съобщение, несъдържащо квалифициран електронен подпис макар да не се ползва с формална доказателствена сила, не е „правно нищо“, не е тъждествено на пълна липса на волеизявление.

Ето защо, съобразявайки се с горните правни изводи, легалната дефиниция на понятието „електронен документ“, дадена в чл. 3, т. 35 от Регламент (ЕС) № 910/2014 г. на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. /съгласно която такъв документ е съдържание, съхранявано в електронна форма, т. е. не е необходимо да е възпроизведено на хартиен носител/, както и с оглед представения и приет по делото договор за потребителски кредит „Екстра“ № ***** от 09.03.2020 г., съдържащ подробна информация относно личните данни на ответника Г., в т. ч. и три имена, ЕГН, адрес, номер на лична карта, електронен адрес, телефон, месторабота, лице и телефон за контакт, с която информация няма основание

да се счита, че кредитодателят би разполагал в случай, че същата не му е била предоставена именно от кредитополучателя, съдът приема, че процесният договор е бил сключен именно от него, който се е съгласил на отправеното му предложение от ищеца, предоставяйки му своите лични данни.

Предвид това, съдът намира за доказано по делото, че „К.И.“ АД /тогава ООД/, в качеството си на кредитодател и доставчик на финансови услуги е получил съгласието на заемополучателя Г. за сключването на договора от 09.03.2020 г. по реда на чл. 18, ал. 1, т. 3 ЗПФУР. Касае се за информация, предоставена в електронна форма, логически свързана с електронното изявление, за установяване на неговото авторство – арг. чл. 13, ал. 1 ЗЕДЕП.

В случая, договорът за потребителски кредит се счита за сключен не в момента на подписването му на хартиен носител, а в момента на изразяване на съгласието на ответника чрез потвърждение в съответния линк. Както се посочи по-горе, процесният договор за потребителски кредит „Екстра“ № ***** от 09.03.2020 г. е бил подписан от ответника чрез използване на едно или повече средства за комуникация от разстояние – адрес на електронна поща и телефонен номер, който представлява валиден начин за сключване на договори съгласно ЗПФУР и Закон за електронния документ и електронните удостоверителни знаци (ЗЕДЕУЗ).

Съдът приема, че от страна на ответника е дадено надлежно съгласие по отношение на съответното съдържание на договора, изразяващо се в последователно извършване на поредица от действия, свързани с подаването на заявка, прочит на договора и общите условия, одобрението им чрез код за потвърждение, генериран и изпратен от кредитора на посочения от кредитополучателя имейл, които в съвкупност разкриват съзнателно взето от него решение за сключване на договора със соченото съдържание и привеждане в действие на взетото решение.

В тази връзка следва да се отбележи, че кредитът на Г. за сумата от 1600 лв. е бил „одобрен“ още на 09.03.2020 г. и същият е усвоен чрез „И“ на същата дата.

Разпоредбата на чл. 3, ал. 2 ЗЕДЕУУ приравнява електронния документ на писмения му аналог, поради което правилата за връчване на писмените изявления следва да намери приложение и относно електронните документи. Съгласно разпоредбата на чл. 184, ал. 1 ГПК електронният документ се представя по делото върху хартиен носител в заверен от представилата го страна препис, като възпроизвеждането му на хартиен носител не променя характера му на електронен документ /в този смисъл е Решение № 70 от 19.02.2014 г. на ВКС по гр. д. № 868/2012 г., IV ГО/.

Ето защо, съдът намира, че е спазена формата за неговото сключване след надлежно дадено от ответника съгласие за това.

Нещо повече, в подкрепа на извода за възникнало между страните заемно правоотношение, породено от процесния договор за потребителски кредит, сключен като част от системата на предоставяне на финансови услуги от разстояние, е и фактът, че ответникът Г. е усвоил заемната сума по него в размер на 1600 лв., за което свидетелства както представената по делото разписка от 09.03.2020 г., издадена от трето за процеса лице - „И“ АД, в която срещу подписа си той изрично е удостоверил получаването на същата с

наредител ищцовото дружество „К.И.“ АД и с вписано в нея основание за това: „договор № *****/09.03.2020 г.“.

Налице е извънсъдебно поведение на ответника – получаването на определена сума с разписка, в която изрично като основание за превода е отразен процесният договор за кредит и което освен доказване на получаването на сумата, представлява признание на неизгоден за страната факт – сключването на този договор.

Подписът и съдържанието на тази разписка са останали неоспорени в процеса от ответника Г., а същевременно по делото не е наведено твърдение и не са представени доказателства за наличието на друго основание за получаване на сумата от 1600 лв., което би било в негова доказателствена тежест /в този смисъл Решение № 746 от 5.01.2011 г. на ВКС по гр. д. № 727/2009 г., IV г. о. на ВКС/.

В допълнение следва да се отбележи, че в подкрепа на удостоверените в разпиката обстоятелства са и констатациите на вещото лице по съдебносчетоводната експертиза, които макар да отразяват счетоводните данни на „Креди Инс“ АД, чиято редовност е била оспорена едва в хода на устните състезания по делото, също представляват годеен доказателствен източник – арг. чл. 182 ГПК, още повече, че в тази част същите се подкрепят от останалия събран по делото доказателствен материал.

На следващо място, изрично в клаузата на чл. 2.2 от Общите условия към договора е предвидено, че преддоговорната информация се предоставя във формата на стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити, а съгласно чл. чл. 4.4 от същите с маркиране на полето „Съгласен съм с общите условия“ и натискане на бутона „Потвърди“ изрично кредитополучателят се съгласява с тях, поради което не се установява нарушение на изискванията на чл. 10, ал. 1 ЗПФУР.

Предвид изложеното, съдът намира, че между „К.И.“ АД /тогава ООД/ и ответника А. Г. е налице валидно възникнало облигационно правоотношение, произтичащо от процесния договор за потребителски кредит „Екстра“ № *****/09.03.2020 г., по който ищецът е изпълнил основното си задължение към ответника, в качеството му на кредитополучател, и реално му е предоставил заемната сума, предмет на договора, в размер от 1600 лв., а той от своя страна я е усвоил.

Доколкото страна по него, в качеството си на кредитополучател, е физическо лице, за което няма данни и не се твърди да е действало в рамките на своя професионална или търговска дейност и предвид предмета на сделката, то в случая договорната обвързаност между страните попада в обхвата на дефинитивната норма на чл. 9, ал. 1 ЗПК (Обн. в ДВ бр.18 от 05.03.2010 г., в сила от 12.05.2010 г.) и спрямо същата са приложими специалните изисквания към съдържанието на договора за потребителски кредит, а наред с това и специалната защита на потребителя, регламентирана в ЗЗП (Обн. В ДВ бр. 99 от 09.12.2005 г., в сила от 10.06.2006 г.) – арг. § 13, т. 1 от ДР на ЗЗП, който въвежда разпоредбите на Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори.

Нещо повече, при извършване на преценка относно действителността на

договора за кредит съдът не е обвързан от посочените от ответника основания, доколкото нормите, уреждащи нищожността са от императивен характер и за тях съдът следи служебно предвид действието на чл. 6, параграф първи от горната Директива.

Ето защо, следва да се извърши цялостна проверка за наличие на основания за недействителност на сключения договор за потребителски кредит, която проверка се обхваща от пределите на чл. 22 ЗПК.

Съгласно посочената разпоредба когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7 – 9 от същия, договорът за потребителски кредит е недействителен.

Съгласно разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК договорът за потребителски кредит се изготвя на разбираем език и съдържа: годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин.

В случая, процесният договор за потребителски кредит „Екстра“ № ***** от 09.03.2020 г. е сключен в електронна форма, като същият е възпроизведен и на хартиен носител, написан е ясно, четливо и на разбираем език, като не е доказано да е изготвен със шрифт, по-малък от изискуемия от закона.

В договора са посочени фиксираният годишен лихвен процент по заема – 36 % и годишният процент на разходите на заема – 49,7 %.

Съгласно разпоредбата на чл. 19, ал. 1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит.

Предвид това е необходимо в ГПР да бъдат описани всички разходи, които трябва да заплати длъжника, а не същият да бъде поставен в положение да тълкува клаузите на договора и да преценява кои суми точно ще дължи.

Гореизложеното поставя потребителя в подчертано неравностойно положение спрямо кредитора и на практика няма информация колко точно (като сума в лева) е оскъпяването му по кредита.

Бланкетното посочване единствено на крайния размер на ГПР на практика обуславя невъзможност да се проверят индивидуалните компоненти, от които се формира и дали те са в съответствие с разпоредбата на чл. 19, ал. 1 ЗПК.

Целта на цитираната разпоредба е на потребителя да се предостави пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да направи във връзка с кредита, за да може да направи информиран и икономически обоснован избор дали да го сключи.

От посоченото следва, че за да е спазена и разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, следва в договора да е посочено не само цифрово, какъв годишен процент от общия размер на предоставения кредит представлява ГПР, но и

изрично, и изчерпателно да бъдат посочени всички разходи, които длъжникът ще направи и които са отчетени при формиране на ГПР.

В конкретния случай е посочено, че ГПР е 49,7 %, но от съдържанието на договора не може да се направи извод за това кои точно разходи се заплащат и по какъв начин е формиран ГПР.

Не са посочени основните данни, които са послужили за неговото изчисляване, каквото е изискването на закона.

Не става ясно какво представлява разликата между размера на ГПР и на възнаградителната лихва, която е част от него, съответно дали в същия е включен размерът на такса „Гарант“ и/или на други разходи, което поставя потребителя в невъзможност към момента на сключване на договора да прецени какъв е видът и размерът на всички разходи, които следва да направи във връзка с кредита.

Нещо повече, безспорно по естеството си такса „Гарант“ представлява разход, който следва да бъде включен при изчисляването на годишния процент на разходите като индикатор за общото оскъпяване на договора за кредит – арг. чл. 19, ал. 1 и 2 ЗПК. Този извод следва от дефинитивната разпоредба на § 1, т. 1 ДР на ЗПК, според която „Общ разход по кредита за потребителя“ са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително и разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия.

В случая, този вид такса е уговорена още към момента на сключване на договора за кредит, като тя се дължи ежемесечно и представлява част от месечните погасителни вноски, без заплащането ѝ да е обусловено от евентуално допуснато неизпълнение от страна на кредитополучателя.

Ето защо, в случай, че същата се приеме за част от ГПР по договора, както принципно би следало да бъде, ще се стигне до нарушаване на изискването на чл. 19, ал. 4 ЗПК, което е самостоятелно основание за допускане на отклонение от чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК.

Това е така, тъй като сумата от 1152 лв., която е начислена за 365 дни, колкото е срокът на договора за кредит, съпоставена с отпуснатата главница от 1600 лв., показва, че само тази такса надхвърля общия размер на всички разходи по него, който е ограничен до 50 %, съгласно чл. 19, ал. 4 ЗПК и нормативно определения размер на законната лихва по просрочени задължения.

В случая, таванът на ГПР, предвиден с императивна разпоредба на закона, би бил многократно превишен - дори и без добавяне на възнаградителната лихва, която също се дължи.

В обратната хипотеза в случай, че посочената такса не бъде включена в ГПР, макар изрично да е предвидено, че тя ще се плаща разсрочено, заедно с всяка месечна вноска по договора, то на практика тя би представлявала

добавък към възнаградителната лихва и сигурна печалба за кредитодателя, поради което включването ѝ в договора би довело до заобикаляне на изискванията на закона, респ. до нейната нищожност, на основание чл. 21, ал. 1 ЗПК.

С оглед изложеното, съдът намира, че липсата на част от задължителните реквизити по чл. 11, ал. 1 ЗПК – в случая по т. 10 – ясно определен ГПР в процесния договор за потребителски кредит, сключен между „К.И.“ АД, като кредитодател, и А. Г., като кредитополучател, води до неговата недействителност съобразно разпоредбата на чл. 22 ЗПК.

Както се изясни по-горе, в този случай и на основание чл. 23 ЗПК потребителят дължи връщане само на чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи /в този смисъл е Решение № 50174 от 26.10.2022 г. по гр. дело № 3855/2021 г. на ВКС, IV г.о./.

Изложеното води до извод, че ответникът дължи единствено предоставената му в заем сума в размер на 1600 лева, като по делото се установява, че същият е извършил плащания по процесния договор за потребителски кредит „Екстра“ № ***** от 09.03.2020 г. в размер на общо 561,26 лв.

Ето защо, предявеният иск с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. 240, ал. 1 ЗЗД за сумата от 1038,74 лв. е основателен и следва да се уважи частично, като същата се присъди ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК – 23.08.2021 г. до окончателното плащане.

Останалите предявени иски с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 240, ал. 2 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за сумите, както следва: сумата над 1038,74 лв. до претендирания размер от 1333,34 лв. - главница, сумата от 192 лв., представляваща договорна възнаградителна лихва за периода от 09.07.2020 до 09.04.2021 г., както и 156,18 лв., представляваща мораторна лихва за периода от 10.07.2020 г. до 17.08.2021 г., се явяват неоснователни и следва да се отхвърлят.

По отговорността за разноски: В съответствие със задължителните разяснения, дадени с т. 12 на ТР № 4/18.06.2014 г. по тълк. дело № 4/2013 г., ОСГТК, ВКС, съдът следва да се произнесе по разпределението на отговорността за разноски в заповедното и исковото производство. При този изход на спора - частична основателност на предявените иски, право на разноски има всяка от страните, съразмерно с уважената, респ. отхвърлената част.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК в полза на ищеца следва да се присъдят сторените разноски в производството по ч. гр. дело № 56724/2021 г. по описа на СРС, 178 състав, както и в исковото производство, съразмерно с уважената част от исковите, които съответно възлизат на 148,57 лв. – платена държавна такса и адвокатско възнаграждение в заповедното производство, както и на 622,18 лв. – платена държавна такса, депозит за ССЧЕ и адвокатско възнаграждение.

Ответникът не претендира разноски и не представя списък по чл. 80 ГПК, нито доказателство за сторени разходи.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по иска, предявен по реда на чл. 422 вр. чл. 415, ал. 1 ГПК от „К.И.“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Ц.Б.“ № 85, срещу А. Г. Г., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. С, жк „Д.Г.“ № 23, вх. Г, ет. 3, ап. 9, с правно основание чл. 9 ЗПК вр. чл. 240, ал. 1 ЗЗД вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. чл. 6 ЗПФУР, че А. Г. Г., ЕГН *****, дължи на „К.И.“ АД, ЕИК ***** сумата от 1038,74 лева, представляваща непогасена главница по договор за потребителски кредит „Екстра“ № *****/09.03.2020 г., сключен между „К.И.“ ООД, ЕИК ***** /понастоящем „К.И.“ АД, ЕИК *****, след извършено преобразуване, чрез промяна на правната форма на дружеството/, в качеството на заемодател, и А. Г. Г., в качеството на заемател, ведно със законна лихва от 23.08.2021 г. до изплащане на вземането, за която сума на 03.11.2021 г. е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК в производството по ч.гр.д. № 56724/2021 г. по описа на СРС, II ГО, 178 състав, **КАТО ОТХВЪРЛЯ** предявения по реда на чл. 422 вр. чл. 415, ал. 1 ГПК иск с правно основание чл. 9 ЗПК вр. чл. 240, ал. 1 ЗЗД вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. чл. 6 ЗПФУР за разликата над уважения размер от 1038,74 лева до пълния предявен размер от 1333,34 лева, както и предявените по реда на чл. 422 ГПК вр. чл. 415, ал. 1 ГПК искове с правно основание чл. 240, ал. 2 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за признаване за установено, че А. Г. Г. дължи на „К.И.“ АД сумата от 192 лв., представляваща договорна възнаградителна лихва за периода от 09.07.2020 до 09.04.2021 г., както и 156,18 лв., представляваща мораторна лихва за периода от 10.07.2020 г. до 17.08.2021 г., за които суми на 03.11.2021 г. е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК в производството по ч.гр.д. № 56724/2021 г. по описа на СРС, II ГО, 178 състав.

ОСЪЖДА А. Г. Г., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. С, жк „Д.Г.“ № 23, вх. Г, ет. 3, ап. 9, да заплати в полза на „К.И.“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Ц.Б.“ № 85, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сумата от 622,18 лева, представляваща разноски в исковото производство по гр. д. № 31415/2022 г. по описа на СРС, 178 състав, съразмерно на уважената част от исковите.

ОСЪЖДА А. Г. Г., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. С, жк „Д.Г.“ № 23, вх. Г, ет. 3, ап. 9, да заплати в полза на „К.И.“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Ц.Б.“ № 85, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сумата от 148,57 лева, представляваща разноски в заповедното производство по ч.гр.д. № 56724/2021 г. по описа на СРС, 178 състав, съразмерно на уважената част от исковите.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____

